

Vedlegg 1: KIFOs langsiktige oppgaver for Kirkerådet

Dette dokumentet utgjør vedlegg 1 til «Samarbeidsavtale ved tildeling av tilskudd mellom Den norske kirke v/Kirkerådet og KIFO Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning». Dokumentet er en nærmere konkretisering av det som i avtalen er beskrevet som «tilskudd til langsiktige oppgaver som løper hele eller deler av avtaleperioden».

De langsiktige oppgavene består av forskning og utviklingsarbeid (pk. 1), samt av forskningsformidling (pk. 2) og drift av en kunnskapsdatabase (pk. 3). Formålet med KIFOs langsiktige oppgaver for Kirkerådet er å bidra med forskning og kunnskapsformidling om religion og livssyn i samfunnet. Kunnskapen skal sette Den norske kirke bedre i stand til å løse oppgavene sine. Den langsiktige forskningen skal ha sin hovedvekt på spørsmål som har stor strategisk betydning for Den norske kirke.

1. Forskning på Den norske kirkes virksomhet og på religions- og livssynsfeltet

KIFO skal gi helhetlig og forskningsbasert kunnskap om Den norske kirke. Analysene skal særlig ta utgangspunkt i kvalitative og kvantitative data, inkludert sammenstillinger og tolkninger av eksisterende statistisk materiale som omhandler Den norske kirke som organisasjon, Den norske kirkes medlemmer og innbyggere i Norge. Dette arbeidet må ses i sammenheng med Kirkerådets egne sammenstillinger og analyser av statistisk materiale. En videre forskningsmessig analyse vil kunne synliggjøre bredere sammenhenger eller utviklingstrekk som kirken ikke er klar over, men som kan ha store betydning for og som kan legge grunnlaget for strategiske valg for kirken. Eksempler på dette kan være sammenhenger mellom demografiske og andre egenskaper ved sokn, oppslutning om medlemskap, gudstjenester og kirkelige handlinger, ansatte, frivillige, oppslutning om kirkevalg, kommunale bevilgninger og andre data.

Analysen av statistisk materiale for Den norske kirke vil ofte ha et internasjonalt komparativt perspektiv. Det vil være relevant å sammenligne Den norske kirke med særlig de nordiske folkekirkene og utviklingstrekk i disse.

Videre skal KIFO innhente, bearbeide og tolke kvantitativt og kvalitativt materiale fra det større religions- og livssynsfeltet som kan belyse kirkens kjernevirksomhet. Kirkens kjernevirksomhet omfatter blant annet gudstjenester og kirkelige handlinger i tillegg til diakoni, trosopplæring og undervisning, kirkemusikk og kultur.

Den norske kirke preges av ulike historiske og kulturelle strømninger. Kirken er til stede i et komplekst og variert samfunn som preges av blant annet sekularisering, individualisering og pluralisering, men hvor man også ser ulike former for religiøs revitalisering. Dette er samfunnsmessige utviklingstrekk som KIFO forventer at blir forsterket i årene som kommer. Forskning på dette vil sette kirken bedre i stand til å foreta informerte retningsvalg i det stadig mer komplekse og mangfoldige flerreligiøse landskapet som kirken virker i.

KIFO skal undersøke befolkningens oppslutning om religion og livssyn, og også undersøke hvordan folk beveger seg mellom ulike tros- og livssynssamfunn. Dette vil innebære innsamling og analyse av datamateriale, for eksempel kvalitative data, registerdata og surveys som kan gi informasjon om hele befolkningen og det bredere religions- og livssynsfeltet. I tillegg er det viktig å fange opp ulike former for religion og livssyn som er knyttet til minoriteter – både i og utenfor kirken – eller som ikke er

knyttet til bestemte trossamfunn, slik som ulike former for alternativ religiøsitet, nyreligiøsitet eller ikke-religiøsitet. Et helhetsperspektiv på religion i Norge vil gjøre det mulig å forstå mangfoldet av måter folk forholder seg til og bruker Den norske kirke på. Et helhetsperspektiv vil også gjøre det mulig å forstå hvilke grupper som ikke er medlemmer av kirken, men som likevel har et forhold til den, bruker den, har vært tidligere medlem, eller vurderer å bli medlem. I et livssynslandskap i rask endring vil det være viktig for Den norske kirke å ha god kunnskap om hvilke religiøse behov som finnes i befolkningen og hvordan kirken kan møte disse.

Sist skal KIFO innhente, bearbeide og tolke data fra det norske samfunnet som kan belyse kirkens rolle i samfunnet. Dataene inkluderer sosiale, historiske, politiske, institusjonelle, kulturelle, demografiske og internasjonale forhold. Samfunnsutviklingen påvirker Den norske kirkes medlemsmasse, rammeforhold, relasjoner til andre tros- og livssynssamfunn og andre offentlig samfunnsaktører. Dette gjelder blant annet kirkens arbeid med kultur, diakoni, frivillighet, integrering, bærekraftsmål, beredskap, klima og miljø, digitalisering, rekruttering, etc. Analysene vil gi kunnskap om Den norske kirkes samfunnsposisjon i vid forstand, og styrke kunnskapsgrunnlaget for kirkens selvforståelse, prioriteringer og strategiske veivalg.

2. Forsknings- og kunnskapsformidling

KIFO skal formidle forskning og annen type fagkunnskap til Den norske kirkes medlemmer, ansatte og folkevalgte. Formidlingen kan skje i form av skriftlige publiseringer, formidling i andre medier, deltakelse i offentlige debatter, konferanse- og seminarvirksomhet, innlegg på konferanser, foredragsvirksomhet og undervisning.

KIFO skal fortsette med å publisere egne perspektivmeldinger for Den norske kirke. Disse skal beskrive og analysere trender, drivkrefter og utviklingstrekk som vil påvirke kirken i årene som kommer. Tidspunkt(er) og omfang vil bli nærmere bestemt av referansegruppen for KIFO og Kirkerådet. For øvrig vil KIFO formidle forskningsresultater og publikasjoner løpende til Kirkerådet, blant annet gjennom kvartalsvise nyhetsbrev.

3. Kunnskapsdatabase

KIFO skal vedlikeholde og videreutvikle kunnskapsdatabasen som er bygd opp som resultat av forrige samarbeidsavtale. Kunnskapsdatabasen består av tre deler:

- KIFOS nettside med oversikt over ressurser, både publikasjoner og kvantitative og kvalitative datasett
- Utvikling av KIFOs religions- og livssynsundersøkelse
- Organisering av og samarbeid knyttet til andre datakilder

Den første delen dreier seg om å opprettholde og utvikle en digital oversikt over hvilke datakilder KIFO har tilgjengelig internt: surveyundersøkelser, kvalitativt materiale, tidligere rapporter og kunnskapsoversikter. En del av disse ressursene er pr i dag åpent tilgjengelige på KIFOs nettsider. En del av datasettene er imidlertid tilgangsregulerte. KIFO vil tilgjengeliggjøre mer av sine data gjennom verktøyet «zenodo», og på forespørsel kan datasett deles med Kirkerådet forutsatt at dette skjer innenfor personvernlovgivning og alminnelige forskningsetiske retningslinjer.

Den andre delen av kunnskapsdatabasen dreier seg om å generere nye datakilder som vil være relevante for KIFOs forskning for Den norske kirke. Det vil særlig dreie seg om å gjennomføre nye

befolkningsundersøkelser om religion og livssyn med faste mellomrom. Den siste store religions- og livssynsundersøkelsen (RLU) ble gjennomført høsten 2025, og det skal gjennomføres minst én ny RLU innenfor tidsrommet av kommende samarbeidsavtale (2027–2031).

Den siste delen av kunnskapsdatabasen dreier seg om å utvikle nye data og metodologiske fremgangsmåter hvor data fra kirkens egne registre kobles med annen surveydata eller registerdata fra Statistisk sentralbyrå. I tillegg vil KIFO jobbe aktivt for å bidra til survey-programmer som administreres av andre institusjoner, for eksempel gjennom SSBs kostragruppe. KIFO vil også styrke samarbeidet med kirkens egne ansatte som jobber med kirkestatistikk, både på nasjonalt og regionalt nivå. Kirkerådet kan legge til rette for at KIFO kan bruke kirkens egne datasett og om mulig samordne fremtidig datainnsamling blant ansatte og medlemmer slik at dette bedre kan utnyttes for forskningsformål.

4. Ytterligere avklaringer

For øvrige beskrivelser av KIFOs forsknings- og formidlingsvirksomhet vises det til KIFOs langtidsstrategi «[Strategisk plan 2025–2028](#)». Spørsmål om fortolkninger av dette vedlegget, samt beslutninger knyttet til kommende perspektivmeldinger og prioriterte forskningstemaer, avklares i referansegruppa mellom KIFO og Kirkerådet.